

Käännöstieteen väitöskirjapalkinto 2023

Opettajien ja tutkijoiden jaoston Käännöstieteen väitöskirjapalkinto 2023 -palkintotoimikunnan esityksestä Suomen kääntäjien ja tulkkien liiton hallitus on päättänyt, että tämänvuotisen käännöstieteen väitöskirjapalkinnon saa **Mary Nurminen** Tampereen yliopistossa vuonna 2021 hyväksytystä väitöskirjasta *Investigating the Influence of Context in the Use and Reception of Raw Machine Translation*.

Palkintoperustelut:

Mary Nurminen (2021) *Investigating the Influence of Context in the Use and Reception of Raw Machine Translation*

Mary Nurminen tarkastelee väitöskirjassaan editoimattomien konekäännösten käyttöä tilanteissa, joissa vieraskielistä tekstiä pyritään ymmärtämään tiettyä tarkoitusta varten. Käännöstieteessä konekääntämistä on tutkittu lähinnä posteditoinnin näkökulmasta. Sen sijaan tätä väitöskirjaa ennen käännöstieteessä ei ole tutkittu, mikä merkitys konekääntämisellä on muiden kuin kääntäjien arjessa. Käännöstieteen ulkopuolellakin Nurmisen esiin nostamat kysymykset ovat vähän tutkittuja tai kokonaan tutkimattomia. Väitöskirjassa selvitetään, millaisissa tilanteissa raakakonekäännöksiä käytetään, sekä tutkitaan tarkemmin raakakäännösten käyttöä patenttiasiantuntijoiden työssä, tutkimushaastattelussa ja tilanteissa, joissa tiedon saavutettavuutta pyritään parantamaan.

Tutkimuskysymykset nousevat käytännöstä, ja niihin haetaan vastauksia erilaisin metodein ja aineistoin. Teoreettinen viitekehys rakentuu pitkin tutkimusmatkaa, se on huolellisesti harkittu ja perusteltu. Kirjoittaja keskustelee hyvin argumentoiden aikaisemman tutkimuksen kanssa, jonka hän tuntee erinomaisesti. Käsitteiden soveltuvuutta on pohdittu perusteellisesti, ja niitä on tarpeen mukaan muokattu ja ne on määritelty uudelleen omaan tutkimukseen sopiviksi. Erityisen ansiokasta on se, miten tutkimusprosessi on tehty näkyväksi.

Tutkimus on yhteiskunnallisesti merkittävä, ajankohtainen ja uraauurtava. Konekäännösvälitteinen tutkimushaastattelu on metodina innovatiivinen. Lisäksi se on onnistuneesti yhdistetty tutkimuksen tavoitteeseen analysoida konekääntimien erilaisia käyttötilanteita. Väitöskirjalla on vahva yhteys työelämään yritys yhteistyön kautta. Tutkimus nostaa esimerkiksi esille patenttiasiantuntijoiden kehittämän riskienarvioinnin raakakäännösten käytössä. Käännöstieteen lisäksi tutkimus hyödyttää myös muita aloja, sillä tarkastelun kohteena on kääntäminen muussa kuin kieli- ja viestintäammattien kontekstissa. Väitöskirja tuo hyvin esille sen, että konekääntäminen on nykyään osa monien ihmisten arkipäivää.

Palkintotoimikunta: Tuija Kinnunen, Liisa Tiittula ja Hannu Kemppanen